ENKELE VERDERE OPMERKINGEN BETREFFENDE ZOETWATERSLAKKEN ALS VOEDSEL VAN MERELS

door

Henk K. Mienis

De beschrijving van een geval van intensieve predatie op gewone poelslakken, Lymnaea stagnalis (Linnaeus, 1758), door een mannetjes merel, Turdus merula, in Hollandse Rading (Jonkers, 1988/1991), is uitermate interessant. Deze vogelsoort zoekt namelijk over het algemeen nu niet bepaald zijn voedsel in een aquatisch biotoop.

Het is echter niet de eerste keer dat een zoetwaterslak als prooi van een merel genoemd wordt. De ornitholoog András Keve (1955) trof bijvoorbeeld een exemplaar van de spiraalschijfhoren, Anisus spirorbis (Linnaeus, 1758), aan in de maag van een merel in Hongarije. Zijn Poolse collega Dyrcz (1969) ontdekte met behulp van de halsringmethode, dat een van zijn merels een broedsel voerde met een veertiental ovale poelslakken, Radix ovata (Draparnaud, 1805)(als R. baltica). Vooral deze laatste waarneming vertoont veel overeenkomst met de observatie van Dick Jonkers.

Merels doen zich zo nu en dan echter ook te goed aan andere aquatische dieren. Thomas (1972) beschreef de vangst van zwarte platwormen, Polycelis nigra, door een vrouwtjesmerel in een tuinvijver in Engeland. Köhler (1990) rapporteerde onlangs over een mannetjesmerel 'die Guppen', Poecilia reticulata, viste uit een stroompje dat door een tuin liep in Duitsland. Bovendien vond Tucker (1949) in de literatuur een geval van predatie op kikkervisjes, welke prooi aan jonge merels gevoerd werd.

In al deze, op het oog nogal uiteenlopende gevallen van predatie, gaat het steeds om een individuele merel, die een nieuwe voedselbron ontdekte: zoetwaterslakken, platwormen, vissen of kikkervisjes, en daarvan als echte opportunist grondig gebruik maakte.

Uit het een en ander blijkt wel, dat we nog lang niet alles weten over het slakken-etende gedrag van zo'n gewone vogel als de merel. Iemand die zijn ogen weet te gebruiken, kan dan ook nog heel wat interessante waarnemingen uitvoeren in zijn eigen achtertuintje.

Abstract: Some additional remarks concerning freshwater snails as food of Blackbirds.
Records of predation on freshwater snails by Blackbirds, Turdus merula, are enumerated and compared with cases of predation on other aquatic animals. The reason of preying on aquatic animals is best explained by the highly developed opportunistic feeding behaviour in Blackbirds.

Literatuur:

DYRCZ, A., 1969. The ecology of the Song-thrush (Turdus philomelos Br.) and Blackbird (Turdus merula L.) during the breeding season in an area of their joint occurence. - Ekol. Polska (A), 17 (39): 735-793.

JONKERS, D.A., 1988/1991. Merel vangt slakken uit vijver. - De Korhaan, 22 (2): 78, en De Graspieper, 8 (4): 170 (beide 1988), en C.B.Ned.Malac.Ver., 259: 814-815 (1991).

KEVE, A., 1955. Die Conchylien-Aufnahme der Vögel, IV. - Aquila, 59-62: 69-81. (in het Hongaars)

KÖHLER, K.-H., 1990. Amsel (Turdus merula) erbeutet Fische. - Ornith. Mitt., 42 (5): 130.

THOMAS, A., 1972. Blackbird taking flatworms from the undersides of waterlily leaves. - British Birds, 65 (2): 85.

TUCKER, B.W., 1949. Turdus merula merula Linnaeus European Blackbird. In BENT, A.C.: Life histories of North American Thrushes, Kinglets, and their allies. - U.S. Nat. Mus. Bull., 196: 70-84.

Adres van de schrijver: Henk K. Mienis, Mollusc Collection, Zoological Museum, Berman Building, Hebrew University, 91904 Jerusalem, Israel.